

GutefårAkademin

GUTEFÅR

är ett ursprungligt gotländskt lant-rasfår som förr i tiden kallades "behornat utegångsfår", "hornfår" eller på gotländska "hånnlambi". Räddningsarbetet startade kring 1920 när Edward Graevert samlade in ett tjugotal behornade tackor på Gotland. Redan då hade de behornade tackorna blivit mycket ovanliga. Först omkring 1940 fick rasens hotade situation större uppmärksamhet. Kring 1950 fanns det fyra ursprungsbesättningar. I dag finns endast ursprungsbesättningen på Lilla Karlsö kvar.

Rasen hade kunnat vara säkrad i dag om det inte var för att vissa djurägare korsat gutefår med andra raser. Antalet behornade får är många i dag, men på grund av korsningsaveln är bara en minoritet av dessa "gutefår" rasrena ättlingar till de ursprungligt räddade "hornfåren". Antalet "äkta" Gutefår har beräknats till cirka 2000 djur.

Det finns ingen rasstandard för gutefåret och det är viktigt, eftersom en standard leder till en likriktning som motverkar bevarandet av rasens inneboende mångfald och variation. Gutefåret har variabelt utseende med många primitiva drag till exempel manhår och stickelhår. Ett särdrag är att både baggar och tackor har två välutvecklade horn. Har de inte horn så har det skett korsning med annan ras. Ullens färg varierar över hela gråskalan från nästan svart till nästan vitt. Även helt svart ull förekommer. "Köttrasvit" färg förekommer däremot inte på renrasiga gutefår, inte heller moritfärgade eller "grävlingfärg"/"engelsk blå".

Gutefår är anpassade till miljöförhållandena på Gotland och till att tillvarata bete på naturbetesmarker. Tackorna har goda moderegenskaper och även om de är individualister har de stark flockgemenskap.

Baggen har stora horn, men får inte vara "horntrång".

VÄLKOMMEN

Till den enda rasförening för Gutefår som tar ansvar för att bevara rasrena ättlingar till det ursprungliga "Hornfåret".

GutefårAkademin är en riksomfattande förening för gutefårägare som bildades 2007 för att säkerställa bevarandet av rasrena gutefår och för att administrera en genbank. De personer som startade GutefårAkademin utgjorde tidigare ett avelsråd i en annan rasförening och ansvarade för den föreningens genbank. När reglerna där ändrades, så att får som inte var rasrena anslöts till genbanken, bildade istället Avelsrådet en egen förening.

GENBANK

Genom GutefårAkademin Genbank kan rasens fortlevnad säkerställas. Du kan anmäla din besättning till Genbanken och får då "äktheten" granskad och bekräftad. Gutefårens särart är hotad. Hoten är i dag, liksom vid mitten av förra seklet, okunskap hos myndigheter och husdjursorganisationer och inriktning på produktionsavel. Det finns bara 2000 renrasiga gutefår och uppblandningen med andra raser går snabbt. På många fårgårdar hålls gutefår i blandbesättningar och någon rasrenhet kan inte garanteras. På andra gårdar korsas man avsiktligt för att få lamm med högre slaktvikter.

Det är bara GutefårAkademin som har register över rasrena gutefår. För att få EU-stöd för gutefår måste man emellertid enligt nuvarande regler även vara ansluten till Fårkontrollen genom Fåravelsförbundet och företaget Elitlamm. Jordbruksverket har bestämt dessa regler. Även GutefårAkademin besättning måste vara anslutna till Fårkontrollen för att få EU-stöd.

VARFÖR SKA MAN HA GUTEFÅR?

Gutefår är ett levande kulturarv. Genom att ha gutefår bidrar du till att bevara en fårras som missgynnas i den allt mer produktionsinriktade djurhållningen. Gutefår är lätthanterliga, de skiftar i utseende men är alla vackra och personliga. Den grova ullen som har många färger och nyanser kan användas till garn, tovning och annat. Köttet har en spännande aromatisk smak. Djurens speciella anpassningar gör dem lämpade för hagmarksbete.

Läs mer på vår hemsida: <http://hornfar.se>

**GUTEFÅR
AKADEMIN**

GutefårAkademin avelsråd:

- Björn Hjernquist, Sproge Snoder 808, 623 44 KLINTEHAMN, 0498-48 52 48 0498485248@telia.com - tel 0498-48 52 48
- Bodil Wallberg, Lerviken Godegård, 591 98 MOTALA 0141-220630 Lerviken@swipnet.se
- Kjell Lindström, Runsättra Gård, 147 91 GRÖDINGE 08-50030009 kennelstrax@hotmail.com

GutefårAkademin styrelse:

- Ordförande: Björn Hjernquist, Gotland - 0498-485248
- Vice ordförande: Kjell Lindström, Sörmland - 08-50030009
- Sekreterare: Erik Rudstedt, Gotland - 0498-486999
- Kassör: Carin Arvidsson, Norrbotten - 0921-345018

Övriga ledamöter:

- Bodil Wallberg, Östergötland - 0141-220630
- Marlene Andreasson Pedersen, Öland - 0485-560257
- Hans Ekvall, Bohuslän - 0304-10040

Medlemsavgift för 2009:

300 kronor / person
500 kronor / familj
inbetalas på plusgirokonto 30 91 94-9

Korresponderande adress:

Sproge Snoder 808, 623 44 KLINTEHAMN
Organisationsnummer: 802436-9954

